

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246290

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกง

ชบชธ วิภาโคตร

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2552

600251111

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246290

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกง

ชยธร วิชาโคตร

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2552
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

LEGAL PROBLEMS REGARDING THE OFFENCE TO DEFRAUD

CHAYATON WICHAKHOT

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS

2009

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกง

ชื่อผู้เขียน นายชยธร วิชาโคตร

คณะ นิติศาสตร์

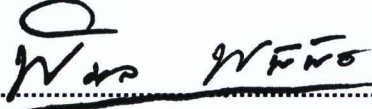
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา

ประธานกรรมการ

อาจารย์หม่อมหลวงศุภกิตต์ จรูญโรจน์

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุทธิพิธ)

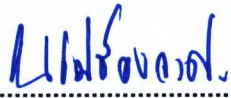
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ตันศิริ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา)

..... กรรมการ
(อาจารย์หม่อมหลวงศุภกิตต์ จรูญโรจน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. บวรวิทย์ เปื้องวงศ์)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกง
ชื่อผู้เขียน นายชยธร วิชาโคตร
ชื่อปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2552

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์จรล เล็งวิทยา

ประธานกรรมการ

2. อาจารย์หม่อมหลวงศุภกิตต์ จรูญโรจน์

246290

นับตั้งแต่ได้บัญญัติประมวลกฎหมายอาญา ปรากฏว่า ความผิดฐานฉ้อโกง มิได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขและเพิ่มเติมในเนื้อหาสาระสำคัญแต่อย่างใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเหตุการณ์ของความผิดฐานฉ้อโกง ซึ่งผู้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงจะต้องรับโทษหนักขึ้นก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยแสดงตนเป็นอื่น หรืออาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่งเป็นเด็กตามมาตรา 342(1) หรืออาศัยความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวงตามมาตรา 342(2) และการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา 341 หากผู้กระทำได้กระทำความผิดด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชนหรือด้วยการปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 343 วรรคแรก ซึ่งถ้าหากการกระทำผิดดังกล่าวในมาตรา 343 วรรคแรก ต้องด้วยลักษณะในมาตรา 342 อนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดด้วย ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 343 วรรคสอง แต่ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ซึ่งหากพิจารณาแล้วจะเห็นว่า เหตุการณ์ในความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา 342 และมาตรา 343 ยังมิได้ครอบคลุมถึงรูปแบบของการกระทำผิดในลักษณะอื่น เช่น การหลอกลวงฉ้อโกงโดยลงว่าเป็นเจ้าพนักงาน การฉ้อโกงโดยรวมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป การฉ้อโกงโดยอ้างห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ ผู้ถือหุ้น หรือสมาชิกในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือการฉ้อโกงโดยกระทำเป็นอาชีพ ซึ่งหากพิจารณาแล้วมีรูปแบบของการ

กระทำความผิดที่มีความหลากหลายและมีกลวิธีอันแยบยลมากขึ้น ตลอดจนมีการสมรู้ร่วมคิดกระทำความผิดเป็นกลุ่มหรือองค์กรที่มีการพัฒนาระดับอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อให้ผู้เสียหายเชื่อถือและเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือเสียหายแก่ทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก หรือเป็นทรัพย์สินของรัฐ หรือที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณะประโยชน์ หรือทรัพย์สินที่เป็นของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองนายจ้าง หรือทรัพย์สินที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์หรือเครื่องมืออันมีไว้สำหรับประกอบกิจกรรมหรือได้มาจากการกิจกรรมนั้น โดยมีได้บัญญัติให้ต้องได้รับโทษหนักขึ้นหรือครอบคลุมกับข้อเท็จจริงของความผิดแต่อย่างใด จนเป็นเหตุให้เมื่อเกิดข้อเท็จจริงบางประการที่ประชาชนเห็นว่าเป็นความผิดและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน แต่กฎหมายไม่สามารถที่จะลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิดของบุคคลเหล่านั้นได้ เพราะตามหลักกฎหมายอาญาของไทย การที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ ต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดไว้ ตามความในมาตรา 2 ของประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งตรงกับหลักกฎหมายอาญาทั่วไปที่ว่า “ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ เมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติ” (Nullum Crimen Nulla Poena Sine Lege) หรือ No Crime, No Punishment Without a Previous Penal Law นอกจากนี้ถึงแม้ผู้กระทำความผิดจะได้ทรัพย์สินจากการฉ้อโกงแต่เป็นเหตุให้ได้มาซึ่งการบริการ โดยตามประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้บัญญัติลงโทษผู้กระทำความผิดไว้เป็นการเฉพาะ และการกระทำความผิดในหมวดความผิดฐานฉ้อโกง ยกเว้นการกระทำความผิดมาตรา 343 เป็นความผิดอันยอมความได้ ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและโทษที่จะได้รับ เมื่อผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดเป็นเหตุจรรยาบรรณที่บัญญัติไว้ในมาตรา 342 และต้องรับโทษหนักขึ้น จึงควรกำหนดมาตรา 342 ให้เป็นความผิดไม่สามารถยอมความได้

จากการศึกษาประมวลกฎหมายอาญาประเทศที่ใช้ระบบคอมมอนลอว์ (Common Law) ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศอินเดีย และประเทศที่ใช้ระบบซีวิลลอว์ (Civil Law) ได้แก่ ประเทศเยอรมัน ประเทศญี่ปุ่น ประเทศอิตาลี ประเทศฝรั่งเศส ได้บัญญัติการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงโดยกำหนดให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษที่เหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำลง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำอันเป็นเหตุจรรยาบรรณ หรือการกระทำ

น้อโกงในรูปแบบอื่น ๆ ไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นหลักพิจารณาในการลงโทษให้หนักขึ้น และให้ครอบคลุมกับข้อเท็จจริงของความผิดให้มากที่สุด

เพราะฉะนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหหรือช่องว่างของกฎหมายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ผู้เขียนจึงได้เสนอแนะแนวทางให้มีการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญารูปแบบปัจจุบัน โดยให้มีการบัญญัติความผิดฐานน้อโกงเพิ่มเติมลักษณะ เหตุฉกรรจ์ตามมาตรา 342 และเพิ่มเติมในบทบัญญัติมาตรา 348 ให้เป็นความผิดไม่สามารถยอมความได้ นอกจากนี้ให้เพิ่มเติมความผิดฐานได้มาซึ่งการบริการตามมาตรา 345/1 เพื่อให้ครอบคลุมถึงรูปแบบและวิธีการในการกระทำความผิดต่าง ๆ ของผู้กระทำความผิด อันจะเป็นการป้องปรามและหยุดยั้งมิให้มีการกระทำความผิดขึ้น สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

ABSTRACT

Thesis Title Legal Problems Regarding the Offence to Defraud

Student's Name Mr. Chayaton Wichakhot

Degree Sought Master of Laws

Academic Year 2009

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Jaral Lengvithaya Chairperson
2. M.L. Supakit Charoonrojn

246290

Since the Criminal Code was first promulgated, provisions regarding the offence to defraud have not been changed, amended or essentially augmented. In particular, this is the case in regard to degrees of seriousness in offences to defraud.

Offences to defraud entail more severe punishment if the defrauder impersonates another person, defrauds someone who is cognitively challenged or who is an underage juvenile as specified in Section 342(1) of the Criminal Code. The defrauder will also be more severely punished if the person defrauded is mentally or emotionally challenged under Section 342(2) by reference to the offence to defraud under the provisions of Section 341.

Furthermore, if the offender commits an offence to defraud by publicly displaying false statements or misleading others through simulations in presentations to members of the general public, then the offender will be

more severely penalized in accordance with Section 343, first paragraph. If the commitment of such an offence under Section 343, first paragraph is in accordance with Section 342 in any subsection, the offender must be more severely penalized under the dictates of Section 343, second paragraph.

Nonetheless, in current social conditions, serious offences to defraud as covered in Sections 342 and 343 are not pertinent to presentations under false pretenses of being a public official, fraud committed by more than two persons, fraud by falsely claiming to being a partner in a company or owner of a company, as well as being a board member, manager, shareholder, or otherwise belonging to a partnership or company. The serious fraud involved in falsely claiming to be a member of a profession is also not covered under Sections 342 and 343.

Inquiry shows that there are any number of fraudulent schemes whose methods are quite ingenious. There are also collusions to commit fraud by members of groups or organizations operating both domestically and internationally. There are cases of fraudulent behavior in which the trust of the injured party was abused in order to obtain property or misuse property on a large scale. There are also cases in which state property or property of public benefit is obtained or used for fraudulent ends, as well as cases in which the property or possessions of employers are fraudulently used. Finally, there are cases in which agriculturalists are defrauded through the false misappropriation of their products, plants, crops, animals, or tools.

In regard to the cases just enumerated, no provisions are stipulated for applying severe penalties. However, members of the general public are aware of how serious these cases are in view of the damages done to others and society at large. It is therefore known that the extent of the damage done is incommensurable with the punishment meted out to offenders. It is perceived that the harm done is not balanced by appropriate punishment. This disproportionate treatment stems from the principle of Thai criminal law that punishment must be meted out in terms of Section 2 of the Criminal Code, a section grounded in the common law principle of "*Nullum crimen, nulla poena sine praevia lege poenali*" or "No crime, no punishment without a previous penal law."

Furthermore, no provisions are found in the Criminal Code prescribing specific penalties for punishing offenders who engage in non-property fraudulent practices. Moreover, those committing fraud are exempted from punishment under Section 343 if thereby a prosecution can be stifled through applying penalties. This makes the offender unafraid of being punished under the law or receiving punishment for committing such offenses. In the view of the researcher, if a serious offence has been committed incurring severe punishment under Section 342, then by no token should such an offender be exempted from punishment in view of thereby stifling a prosecution if punished under Section 343.

In studying the criminal code of common law countries such as the United Kingdom and the Republic of India and the criminal code of civil law

countries such as the Federal Republic of Germany, Japan, the Italian Republic, and the Republic of France, the researcher found that offences to defraud are expressly stipulated to bear punishment commensurate with the degree of severity of the actual offences committed regardless of the type of fraud perpetrated. In these jurisdictions, the degree of severity of punishment is determined by the degree of damage done by the defrauder.

As guidelines for solving these legal problems or closing legal loopholes in this instance, the researcher would first like to propose amending the present Criminal Code through adding prescriptions governing serious offence to defraud in Section 342 and by adding measures in Section 348 governing offences to defraud being exempted from punishment in view of said punishment putatively stifling a prosecution. In addition, an addition should be made governing instances of offences to defraud in view of obtaining services in accordance with Section 345/1 so as to cover patterns and methods of committing offences not covered under the current law. This would serve as a preventive and suppressive measure needed because of manifold changes in society and the nation since the original laws governing fraudulent practices were promulgated.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของคณาจารย์หลายท่าน ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา ที่ให้เกียรติรับเป็น ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์หม่อมหลวงศุภกิตต์ จรูญโรจน์ ที่รับเป็นกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งท่านอาจารย์ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่ง ให้ความอนุเคราะห์ ด้านแนวคิด คำปรึกษา การค้นคว้าข้อมูล การตรวจและการแก้ไข รวมทั้งได้ให้โอกาส และกำลังใจด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ตันศิริ ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล และท่านอาจารย์ ดร. บวรวิทย์ เปื้องวงษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาเป็น คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งได้แนะนำ เสนอแนะ และให้คำชี้แนะใน ข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สมบูรณ์ มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากคุณนิฐา ฐานะสันต์ และ เจ้าหน้าที่ในสำนักงานบัณฑิตศึกษาทุกท่าน ในการให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ รวมทั้ง เพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจผู้เขียนตลอดมา

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพ ที่เป็นกำลังใจให้มีความมานะพยายามในการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ให้ สำเร็จด้วยดี และหวังว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาและเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทย ต่อไป

ชยธร วิชาโคตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(11)
 บทที่	
1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
3. ขอบเขตของการศึกษา	5
4. สมมติฐานของการศึกษา.....	5
5. วิธีการดำเนินการวิจัย	5
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
2 แนวความคิดและทฤษฎีในการกำหนดให้ผู้กระทำผิดต้องรับโทษหนักขึ้น เนื่องจากเหตุฉกรรจ์.....	7
1. แนวความคิดที่ต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุฉกรรจ์.....	7
2. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับโทษและการกระทำความผิด	9
2.1 ความหมายของคำว่า “โทษ”	10
2.2 แนวคิดเรื่องโทษกับการกระทำความผิด	11
2.3 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ.....	14
3. แนวความคิดเกี่ยวกับการบัญญัติกฎหมายและการกำหนดโทษในกฎหมายอาญาของไทย	18
3.1 แนวคิดที่ทำให้การบัญญัติกฎหมายอาญาชอบด้วยเหตุผล.....	18
3.2 แนวคิดสำหรับการกำหนดโทษในกฎหมายอาญาของไทย	19

3	กฎหมายอาญาของไทยและของต่างประเทศเกี่ยวกับความผิดฐาน ฉ้อโกง.....	22
1.	ความผิดฐานฉ้อโกงตามกฎหมายอาญาของไทยสมัยโบราณ	22
1.1	สมัยสุโขทัย.....	23
1.2	สมัยกรุงศรีอยุธยา	24
1.3	สมัยกรุงรัตนโกสินทร์	24
2.	ประมวลกฎหมายอาญาของไทยฉบับปัจจุบัน	29
2.1	พิจารณาองค์ประกอบความผิดฐานฉ้อโกง.....	30
2.2	พิจารณาเหตุการณ์ในความผิดฐานฉ้อโกง.....	48
2.3	พิจารณาความผิดฐานฉ้อโกงรูปแบบอื่น ๆ	53
2.4	พิจารณาความผิดฐานฉ้อโกงซึ่งอาจยอมความได้.....	61
3.	พิจารณาความผิดฐานฉ้อโกงตามกฎหมายอาญาของต่างประเทศ	64
3.1	กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบซีวิลลอว์.....	64
3.1.1	ประเทศเยอรมัน.....	65
3.1.2	ประเทศญี่ปุ่น.....	76
3.1.3	ประเทศอิตาลี.....	77
3.1.4	ประเทศฝรั่งเศส	79
3.2	กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์	81
3.2.1	ประเทศอังกฤษ.....	81
3.2.2	ประเทศอินเดีย.....	92
4	บทวิเคราะห์ปัญหาความผิดฐานฉ้อโกงตามกฎหมายไทยเปรียบเทียบกับ กฎหมายต่างประเทศ.....	95
1.	พิจารณาจากบุคคลที่กระทำผิด	96
2.	พิจารณาบุคคลผู้ถูกกระทำความผิด.....	108
3.	พิจารณาเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด	111

บทที่	หน้า
4. พิจารณาจากจุดมุ่งหมายหรือเจตนาของผู้กระทำ.....	116
5. พิจารณาจากการดำเนินคดีอาญา	122
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	125
1. บทสรุป.....	125
2. ข้อเสนอแนะ	127
ภาคผนวก	130
บรรณานุกรม	133
ประวัติผู้เขียน	139